

MĪTU ĶĒRĀJS:

VAI NOVĒRST NOZIEGUMUS NOZĪMĒ IZSPIEST NOZIEGUMUS?

Kādēļ veikt pretlaupīšanas pasākumus, ja to rezultātā laupītāji vienkārši pārvietos savu darbību uz citu tuvējo teritoriju? Dažkārt tiek uzskatīts, ka, īstenojot preventīvus pasākumus, piemēram, videonovērošanas kameras, likumpārkāpēji vienkārši pārcels savu darbību uz citām vietām, mainīs metodes vai atradīs jaunus mērķus. Tomēr tas ir tikai viens no iespējamajiem rezultātiem, ko intervence var radīt. Praksē noziedzības pārvietošanu bieži vien atsver divi citi rezultāti: noziedzības pārtraukšana un noziedzības novēršanas ieguvumu izplatīšanās.¹

NOZIEDZĪBAS PĀRVIETOŠANA - DRĪZĀK IZŅĒMUMS, NEVIS LIKUMS

Noziedzības pārvietošana (saukta arī par “ūdens gultni” vai noziedzības pārklāšanās efektu) ir noziedzības novēršanas iniciatīvas rezultātā notikusi noziedzības pārvietošana no noteiktas vietas, laika, mērķa, metodes vai likumpārkāpēja uz citu. Tas notiek, ja pret ielaušanos vērsta intervence piespiež likumpārkāpējus mainīt savas metodes no ielaušanās uz bruņotām laupīšanām vai mainīt savus mērķus, pārceļoties uz tuvējo priekšpilsētu, kurā intervence netiek īstenota. Izspiešana ir balstīta uz ideju, ka, lai gan situatīvā noziedzības novēršana samazina noziedzības iespējas, tā nerisina likumpārkāpēju motivāciju (piemēram, ka laupītājs var veikt ielaušanos, lai finansētu savu atkarību no narkotiskajām vielām). Tāpēc ilgu laiku tika uzskatīts, ka situatīvā prevencija tikai liek likumpārkāpējiem pārcelt savas darbības uz tuvējām vietām, lai turpinātu likumpārkāpumus.²

Šo pieņēmumu pastiprina dažādie pārvietošanas veidi, kurus var izšķirt. Pirmkārt, *laika nobīde* nozīmē, ka mainās nodarījuma izdarīšanas laiks. Piemēram, kabatzagli, visticamāk, gaidīs, kad beigsies policijas patrūļa, un tikai tad sāks rīkoties. Otrkārt, *mērķa maiņa* nozīmē, ka likumpārkāpēji izvēlēsies citu mērķi. Augstskolu uzsākta kampaņa pret kabatas zagļiem var izraisīt to, ka kabatas zagļi pievērsīsies nevis studentiem, bet gan vecāka gadagājuma cilvēkiem. Treškārt, *telpiskā pārvietošanās* nozīmē, ka likumpārkāpēji pārvietosies uz citu vietu. Ja vilcienu stacijā tiek veikta pret kabatas zagļiem vērsta intervence, kabatas zagļi var pārcelties uz citu piemērotu vietu, piemēram, uz noslogotu autoostu vai tuvējo iepirkšanās ielu. Ceturtkārt, *taktiskā pārvietošana* attiecas uz situāciju, kad likumpārkāpēji maina savas ierastās metodes. Pateicoties pret kabatas zagļiem vērstai intervencei, likumpārkāpēji var mainīt metodes un īstenot novirzīšanās paņēmienus, nevis diskrēti aplaupīt neuzmanīgus upurus. Visbeidzot, *noziedzīga nodarījuma veida maiņa* ir saistīta ar nozieguma veida maiņu. Policijas patrulēšana noslogotās vietās var piespiest kabatzagļus mainīt savu pieeju un pāriet uz zādzībām veikalos.³

Šie dažādie pārvietošanās veidi apgrūtina precīzu iespējamo noziedzības izmaiņu noteikšanu. Pārvietošana ir daudzveidīga, smalka un nekonsekventa, jo likumpārkāpējiem ir daudz alternatīvu, no kurām izvēlēties. Turklāt dažas taktiskās izmaiņas var būt nelielas, un ne visi likumpārkāpēji domā un rīkojas līdzīgi. Turpinot ilustrāciju, ja kabatzagli maina savus centienus citur, šī jaunā metode, mērķis vai pārvietotā nozieguma teritorija var būt ārpus atbildīgās policijas pārvaldes rajona vai uzmanības zonas.⁴

Tomēr arvien vairāk pierādījumu liecina, ka noziedzības pārvietošana nav izplatīta parādība. Ja tas notiek, bieži vien tā ir “nekaitīga” noziedzības pārvietošana. Piemēram, policijas patruļa, kuras mērķis ir novērst kabatzagļu zagšanu noslogotā dzelzceļa stacijā, var izraisīt to, ka neliels skaits kabatzagļu maina savu darbību vietu. Tomēr šī pati patruļa var izraisīt arī citu parādību, piemēram, vardarbības, vandālisma vai ielu uzmākšanās, samazināšanos. Tas nozīmē, ka tās izspiešanas efekts ir neliels salīdzinājumā ar šīs patruļas radītajiem papildu uzlabojumiem. .⁵

Kaitīgu noziegumu pārvietošana

Tā vietā, lai intervence radītu (negaidītus) uzlabojumus, ir iespējams, ka intervences pozitīvo rezultātu atsver tās negatīvā ietekme. Tā tas varētu būt gadījumā, kad profilakses iniciatīvas mazumtirdzniecības veikalos samazina zādzību skaitu veikalos, bet tajā pašā laikā izraisa vairāk ielaušanos veikalos vai palielina zādzību skaitu piegādes transportā. Tomēr joprojām ir grūti izmērīt iespējamo kaitīgo izspiešanas ietekmi, un, ja tā tiek novērota, rezultāti bieži vien ir nepārliciešīgi.⁶ Šā iemesla dēļ ir svarīgi efektīvi un konsekventi novērtēt preventīvos projektus. Tas veicinās agrīnu atklāšanu un dos iespēju pielāgot un uzlabot iniciatīvas.⁷

Pārvietošana nav tik izplatīta, kā parasti tiek uzskatīts, daļēji tāpēc, ka daži noziedzības veidi ir saistīti ar konkrētām vietām, ko dēvē arī par karstajiem punktiem.⁸ Karstie punkti ir vietas (piemēram, ielu kopums vai aizņemts laukums), kurās noziedzība koncentrējas ilgākā laika posmā. Noziedzību šajās vietās izraisa daudzās iespējas izdarīt likumpārkāpumus, kas ir saistītas gan laikā, gan telpā. Pretēji tam, ko liecina pārvietošana, šo iespēju atņemšana automātiski nenozīmē, ka likumpārkāpēji automātiski pārvietos savas darbības.⁹

Pirmkārt, lai notiktu pārvietošana, noziedzībai jābūt neelastīgai. Tas nozīmē, ka neatkarīgi no preventīvajiem pasākumiem, veikalu zagļi regulāri nozog noteiktu preču daudzumu no noteikta skaita veikalu. Tas nozīmē, ka veikala apsardze vai elektronisko birku ievietošana uz precēm piespiestu veikala zagļi pārcelties uz veikalu, kurā šie pasākumi netiek īstenoti. Tomēr daudzas noziedzīgas darbības ir elastīgas un mainīgas. To ietekmē izdevība (piemēram, vērtīgs, bet viegli nozagjams priekšmets bez elektroniskās birkas), kas rodas īstajā brīdī (piemēram, aizņemtā veikalā ar neuzmanīgiem darbiniekiem). Ja šīs ailes nav pārbaudītas, gadījuma rakstura veikala zagļi var pat neapsvērt iespēju nozagt.¹⁰

Otrkārt, pārvietošana paredz noteiktu likumpārkāpēju mobilitāti vietas, laika un metodes ziņā. Tomēr ne visiem likumpārkāpējiem ir augsts mobilitātes līmenis. Zaglim nav viegli pārvietoties, ja viņa ierastajā apkaimē ir ieviestas mērķa nostiprināšanas stratēģijas, piemēram, durvju un logu slēdzenes vai ielu nožogojumi.¹¹ Vietas maiņa rada jaunus izaicinājumus un prasa lielāku sagatavošanos, meklējot jaunu transportu vai tērējot papildu laiku, lai izpētītu jaunu teritoriju. Tas viss prasa no likumpārkāpējiem apņēmības līmeni, kas nav automātisks.¹²

Apgalvot, ka pārvietošana nevar notikt, būtu pārāk vienkāršoti. Tomēr ir vēl divi rezultāti, kas bieži pārsniedz pārvietošanas ietekmi, t. i., noziedzības pārtraukšana un noziedzības novēršanas ieguvumu izplatīšanās.

NOZIEDZĪBAS PĀRTRAUKŠANA

Pirmais iespējama rezultāts cīņā pret noziedzības pārvietošanu ir noziedzības pārtraukšana. Liedzot likumpārkāpējiem vieglu mērķi, sagaidāms, ka daudzi no viņiem atteiksies, nevis atradīs "aizstājēju" upurim, mērķim vai metodei. Šim apgalvojumam ir vairāki skaidrojumi.

Pirmkārt, liela daļa noziegumu ir saistīta ar "karstajiem punktiem" pilsētā, piemēram, rūpniecisko rajonu, kas pēc darba laika kļūst pamests. Situācijas novēršanas pasākumu īstenošana, piemēram, nožogojot perimetru vai uzstādot augstas kvalitātes slēdzenes un automātisko apgaismojumu, samazinās noziegumu iespējas, padarot to sarežģītāku un līdz ar to arī mazāk pievilcīgu zagļiem.¹³

Papildus veiksmīgas iespējas atrašanai likumpārkāpējiem ir arī sīki jāpārzina telpas, ar kurām viņi regulāri saskaras savas darbības laikā. Zagļiem ir jāzina, uz kurām ēkām tiekties, no kādiem drošības pasākumiem izvairīties un kā ātri iekļūt un izkļūt no teritorijas. Tāpēc, kad viņu iecienītajā vietā samazinās piemērotu mērķu skaits, ir lielāka iespēja, ka noziegums tiks pārtraukts, nevis pārvietots uz mazāk pazīstamu vietu.¹⁴

Visbeidzot, daži likumpārkāpēji ņem vērā riskus un pūles, kas nepieciešamas, lai iegūtu atļūdzību. Ja tiek veikti preventīvi pasākumi, lai maksimāli palielinātu risku un pūles, piemēram, nodrošinot perimetru, risks tikt pieķertam sāk atsvērt iespējamo noziedzīgā nodarījuma atdevi. Līdz ar to tas var novest pie tā, ka likumpārkāpējs atsakās no saviem plāniem, nevis maina savas darbības.¹⁵

NOZIEDZĪBAS NOVĒRŠANAS IEGUVUMU IZPLATĪBA

Otrs vērā ņemams rezultāts ir noziedzības novēršanas priekšrocību izplatīšanās uz tuvējām teritorijām, kas nav apzināti mērķtiecīgi aptvertas.¹⁶ Šī ieguvumu izplatīšanās (saukta arī par bonusa, brīvā braucēja vai multiplikatora efektu) notiek tad, kad intervences labvēlīgā ietekme izplatās ārpus vietām, personām vai noziegumu veidiem, kas ir tiešā mērķauditorija. Vienkāršāk sakot, intervences pozitīvā ietekme sniedzas tālāk par sākotnējo intervences mērķi. Turklāt šī pozitīvā ietekme izplatās, neizmantojot papildu resursus. Praksē tas nozīmētu, ka efektīva iniciatīva par zādzībām no mājokļiem vienā apkaimē izraisa arī mazāku zādzību skaitu apkārtējos rajonos.¹⁷

Līdzīgi kā pārvietošanas gadījumā, arī ieguvumu izplatīšanās notiek dažādos veidos. Piemēram, mērķa nostiprināšanas stratēģijas (piemēram, drošības birkas vai dārgu priekšmetu glabātāju kastes) noteiktos veikalos var samazināt zādzību skaitu arī citos veikalos, kuros šādu stratēģiju nav. Turklāt šīs stratēģijas var likt zagļiem izvairīties no citiem uzņēmumiem (piemēram, lietoto preču veikaliem vai degvielas uzpildes stacijām). Vēl viena iespēja ir, ka šāda iejaukšanās līdzīgi samazinātu arī cita veida noziegumus, piemēram, kravu zādzības. Visbeidzot, var gadīties, ka pat tad, ja drošības birkas nedarbojas, veikalu zagļi joprojām būs piesardzīgāki pirms zādzības veikšanas.¹⁸

Mikro- un makropasaule

Difūzijas efektu ir tikpat grūti izmērīt kā pārvietošanas efektu. Tomēr, pētot šo ietekmi, uzmanība galvenokārt tiek pievērsta tuvākajai ietekmei mikrotelpās (blakus esošās ielas vai priekšpilsētas), nevis tālākajai ietekmei (uz kaimiņu reģioniem vai valstīm).¹⁹ Tas ir tāpēc, ka situatīvā noziedzības novēršana galvenokārt ir vērsta uz konkrētiem noziedzības veidiem konkrētās mikro telpās. Tā cenšas novērst zādzības ar ielaušanos mikrorajonos, apzinot un samazinot zādzību iespējas, piemēram, nožogojot nelielas ieliņas.²⁰ Tomēr gan noziedzības pārvietošana, gan ieguvumu izplatīšanās var notikt arī mezo- un makropasaulē, kā tas ir organizētās noziedzības gadījumā.

Organizētās noziedzības grupējumiem ir daudz lielāka pieredze, zināšanas un resursi nekā atsevišķiem likumpārkāpējiem. Tām ir piekļuve izvērstam (starptautiskam) tīklam, kas tām palīdz apiet situatīvās noziedzības novēršanas centienus. Piemēram, cilvēku tirgotājiem ir lielāka iespēja atrast alternatīvas un pārvietot noziegumu uz citu reģionu vai pat valsti, jo viņu gadījumā ir apdraudēts daudz lielāks resursu, cilvēku un naudas daudzums.²¹

Ir svarīgi atzīt, ka tas, kas darbojas mikrotelpās, var nedarboties makrotelpās un otrādi, jo īpaši attiecībā uz situatīvo noziedzības novēršanu, kas vērsta uz to, lai samazinātu noziedzības iespējas, ko rada konkrētas teritorijas. Tāpēc mums ir jānosaka, kas ir efektīvs, attiecībā uz kāda veida noziegumiem un kāda veida telpās, īstenojot uz pierādījumiem balstītu praksi un izvērtējot tās rezultātus.²²

Ir skaidrs, ka noziedzības samazināšanās ir ticamāks rezultāts nekā noziedzības pārvietošana. Tomēr kā mēs varam apzināti pastiprināt difūzijas efektu, lai palielinātu pozitīvās ietekmes izplatīšanos uz citām jomām?

Pirmkārt, politikas veidotāji un praktiķi paši var apzināti veicināt difūzijas efektu. Viens no veidiem, kā to panākt, ir plaša mēroga vietējās noziedzības novēršanas iniciatīvu publicitāte. Ja konkrētās vietās, piemēram, autostāvvietās vai publiskos laukumos, tiek ieviestas jaunas drošības kameras, pašvaldība var popularizēt šo pasākumu, konkrēti nenosaucot visas mērķa vietas. Tas palīdz, liekot likumpārkāpējiem domāt, ka intervence tiek īstenota plašāk, nekā viņi sākotnēji domāja. Tāpat, konkrēti nenorādot šādu iniciatīvu īstenošanas laiku, pārkāpējiem tiek radīta pārliecība, ka uzraudzība sāksies ātrāk vai ilgs ilgāk, nekā tas ir patiesībā. Tas viss rada viltus, tomēr vēl lielākus aizturēšanas draudus.²³

Otra metode ir ieviest lielāku elastību un dažādību noziedzības novēršanas intervences pasākumos. Iniciatīvām vajadzētu būt nepārtrauktām un nejaušām, nevis vienmērīgi sadalītām vienā un tajā pašā atkārtotās zonā. Lielāka dažādība rada vēl lielāku nenoteiktību attiecībā uz faktisko likumpārkāpēju aizturēšanas risku. Tas nozīmē, ka tā vietā, lai ik nedēļu organizētu policijas patruļas vienā un tajā pašā laikā vienā un tajā pašā ielā, šīs patruļas varētu organizēt, vēršoties uz dažādām vietām nejauši noteiktās dienās. Šāda mainība palielina risku tikt pieķertam.²⁴

Sarežģītāks jautājums ir fiksēti noziedzības novēršanas pasākumi, piemēram, drošības kameras vai specializētas logu un durvju slēdzenes. Tās ir statistiskas, un tās nevar viegli mainīt laiku pa laikam vai vietā. Tāpēc nenoteiktību var radīt, izmantojot vispārīgāku komunikāciju. Tā vietā, lai reklamētu drošības kameras vai signalizācijas sistēmas uz konkrētas ēkas, pie ieejas rūpnieciskā teritorijā varētu izvietot profilaktisku CCTV-uzlīmi, lai radītu apjukumu un radītu “drošībā ar skaitļiem” efektu.²⁵

SECINĀJUMS

Pilnībā noraidīt noziedzības pārvietošanas iespēju būtu noraidoši. Tās iespējamās izpausmes ir tik dažādas, ka ir grūti pilnībā izpētīt šo parādību visos tās iespējamajos aspektos. Tomēr var apgalvot, ka noziedzības pārtraukšana un noziedzības novēršanas priekšrocību izplatīšanās kopumā atsvēr negatīvo ietekmi, kas ir noziedzības izspiešana. Līdz ar to efektīvas situatīvās noziedzības novēršanas galarezultāts ir vispārējs noziedzības samazinājums. Pirmkārt, samazinot noziedzības iespējas, risks un pūles kļūst pārāk nesamērīgas salīdzinājumā ar iespējamo ieguvumu, tāpēc likumpārkāpējiem ir vieglāk pārtraukt izdarīt noziegumu, nevis pielikt lielākas pūles, lai to izspiestu. Otrkārt, ieguvumu difūzija rada situāciju, kad preventīvās iniciatīvas pozitīvā ietekme izplatās arī blakus esošajās teritorijās. Turklāt difūzijas efektu var apzināti pastiprināt, veicinot profilakses iniciatīvas. Tas var izraisīt to, ka likumpārkāpēji pārvērtē intervences pasākumu laiku, vietu un intensitāti un var radīt lielākus aizturēšanas draudus.

Nobeiguma piezīmes

- 1 Stīvena laboratorija, *noziedzības novērtēšana: Pieejas, prakse un novērtēšana*, 7. izdevums, Londona: Routledge, 2016, 106.
- 2 Rob T. Guerette un Kate Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, *Criminology* 47 (2009), 1333. Lab, *Crime Prevention: Pieejas, prakse un novērtējumi*, 106. lpp. René B.P. Hesselning, Displacement: A Review of the Empirical Literature, *Crime Prevention Studies* 3 (1994), 198. Rob T. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, United States: Center for Problem-Oriented Policing, 2009, 3.
- 3 Guerette un Bowers, "Noziedzības pārvietošanas un ieguvumu izplatīšanās apmēra novērtēšana" (Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits): Situational Crime Prevention Evaluations Review, 1333. Lab, *Crime Prevention: Pieejas, prakse un novērtējumi*, 106. Elizabeth Rowe et al., Organised Crime and Public Sector Corruption: A Crime Scripts Analysis of Tactical Displacement Risks, *Trends & Issues in Crime and Criminal Justice* 444 (2013), 1. David Weisburd et al., Protocol: (*Campbell Systematic Reviews* 2011), 3. lpp.: Hesselning, Displacement: A Review of Empirical Literature, 198. Matthijs F. J. Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: F. Vijlbrief: "Trends in Organized Crime" 15 (2012), 199. (2) Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 3.
- 4 Anthony A Braga, David Weisburd un Brandon Turchan, Focused Deterrence Strategies Effects on Crime: *Campbell Systematic Reviews* 15:3 (2019), 15-7. Weisburd et al., Protokols: Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas, 3. Hesselning, Displacement: Empiriskās literatūras apskats, 199. Cody W. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: *Journal of Experimental Criminology* 10 (2014), 516-7 Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Exploring the Case of Ecstasy and Amphetamine in the Netherlands, 209-11.
- 5 Shane D. Johnson, Rob T. Guerette un Kate Bowers, Crime Displacement: *Journal of Experimental Criminology* 10:4 (2014), 567: Hesselning, Displacement: A Review of the Empirical Literature, 219. Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Ekstasī un amfetamīna gadījuma izpēte Nīderlandē, 201. Guerette un Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1335. Weisburd et al., Protokols: Noziedzības izklaidēšana un noziedzības kontroles ieguvumu izplatīšanās liela mēroga ģeogrāfiskās teritorijās, 3. lpp. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 3-4.
- 6 Kate Bowers et al., Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, *Campbell Systematic Reviews* 7:1 (2011), 4-5. Guerette un Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1334-5. Robert Barr un Ken Pease, Crime Placement, Displacement and Deflection, *Noziedzība un tiesiskums* 12 (1990), 289.
- 7 Eiropas Noziedzības novērtēšanas tīkls, Noziedzības novērtēšanas iniciatīvu novērtēšana, Toolbox Series No. 3, Brisele: EUCPN, 2013. Eiropas Noziedzības novērtēšanas tīkls, Noziedzības novērtēšanas iniciatīvu izvērtēšana: The Principles of Evaluation, Tematiskais dokuments Nr. 5, Brisele: EUCPN, 2013.
- 8 Guerette un Bowers, "Noziedzības pārvietošanas un ieguvumu izplatīšanās apmēra novērtēšana" (Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits): A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1332-8. Johnson, Guerette un Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 567. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, Washington, DC: The National Academy Press, 2018, 330.
- 9 Anthony A. Braga, Martin A. Andresen un Brian A. Lawton, The Law of Crime Concentration at Places, *Journal of Quantitative Criminology* 33 (2017). Anthony A. Braga et al., Hot Spots Policing of Small Geographic Areas Effects on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 15:3 (2019), 3. Guerette un Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits (Noziedzības izpaušanas un ieguvumu izplatīšanās apjoma novērtēšana): A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1332-8. Johnson, Guerette un Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 567. National Academies of Sciences, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, 330.
- 10 Laboratorija, *noziedzības novērtēšana: Approaches, Practices, and Evaluations*, 108-9.
- 11 Eiropas Noziedzības novērtēšanas tīkls, "Kas palīdz novērst zādžības no mājokļa?", Brisele: EUCPN, 2021, 4.
- 12 Laboratorija, *noziedzības novērtēšana: Approaches, Practices, and Evaluations*, 108-9. Guerette un Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: Situational Crime Prevention Evaluations Review, 1335-6. Anthony Braga, Andrew Papachristos un David Hureau, Hot Spots Policing Effects on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 8:1 (2012), 30.
- 13 Johnson, Guerette, and Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 552-4. Anthony A. Braga, Protokols: Systematic Review of the Effects of Hot Spots Policing on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 1:1 (2005), 2-3. Braga et al., Hot Spots Policing of Small Geographic Areas Effects on Crime, 2. Eiropas Noziedzības novērtēšanas tīkls, What Works to Prevent Domestic Burglary?
- 14 Johnson, Guerette, and Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 552-3. Guerette un Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: Situational Crime Prevention Evaluations Review, 1336. Braga, Protokols: Systematic Review of the Effects of Hot Spots Policing on Crime, 2-3.
- 15 Karen Clarke Bullock, Ronald V. un Nick Tilley, *Situational Prevention of Organised Crimes*, Portland: Willan Publishing, 2010, 1-2.
- 16 Ronald Clarke un David Weisburd, Diffusion of Crime Control Benefits: *Crime Prevention Studies* 1994), 168-9. Kate Bowers, Shane Johnson un Rob T. Guerette, Protokols: Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, *Campbell Systematic Reviews* 5:1 (2009), 1334. Braga, Weisburd un Turchan, Focused Deterrence Strategies Effects on Crime: A Systematic Review, 2. Johnson, Guerette un Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 550. National Academies of Sciences, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, 330. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 516. Lab, *Crime Prevention: Pieejas, prakse un novērtējumi*, 112. Braga, Papachristos un Hureau, Hot Spots Policing Effects on Crime, 31.
- 17 Clarke un Weisburd, Noziedzības kontroles ieguvumu izplatīšanās: (2010), 168-9. Bowers, Johnson un Guerette, Protokols: Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, 1334. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 4.
- 18 Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 4.
- 19 Johnson, Guerette, and Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 550. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 517.
- 20 Auzeen Shariati un Rob Guerette, Situational Crime Prevention, *Preventing Crime and Violence* 2017, 2. Eiropas Noziedzības novērtēšanas tīkls, What Works to Prevent Domestic Burglary?
- 21 Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Ecstasy and Amphetamine Case in the Netherlands, 209-11. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 541. Turpat, 544.

- 22 Patricia Brantingham, Paul J. Brantingham un Wendy Taylor, Situational Crime Prevention as a Key Component in Embedded Crime Prevention, *Canadian Journal of Criminology & Criminal Justice* 47 (2005), 287.
- 23 Nick Tilley, Seven Misconceptions of Situational Crime Prevention, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 2005, 53. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 542. Clarke and Weisburd, Noziedzības kontroles ieguvumu izplatīšanās: Observations on Reverse of Displacement, 174-7. Ronald V. Clarke, *Situational Crime Prevention*: Criminal Justice Press Monsey, NY, 1997, 33. lpp.
- 24 Clarke un Weisburd, Noziedzības kontroles ieguvumu izplatīšanās: (2010), 174. lpp., C.: Novērojumi par izspiešanas reversu.
- 25 Turpat.

Citāts

EUCPN (2022). Vai novērst noziegumus nozīmē izspiest noziegumus?. Brisele: EUCPN.

Juridiskais paziņojums

Šīs publikācijas saturs ne vienmēr atspoguļo kādas ES dalībvalsts vai kādas Eiropas Savienības vai Eiropas Kopienų aģentūras vai iestādes oficiālo viedokli.

Autori/redaktori

Sāra Bosmane (Sarah Bosman), EUCPN sekretariāta pētniece.

Projekta “EUCPN sekretariāts” daļa, 2022. gada jūnijs, Brisele
Ar Eiropas Savienības Iekšējās drošības fonda - Policija finansiālu atbalstu

Kontaktpersona: www.eucpn.org